

Gäller för: Transplantationscentrum

Giltig från: 2026-03-09

Innehållsansvar: Aline Kåveryd Hult, (alika3), Verksamhetsutvecklare

Giltig till: 2028-03-09

Godkänd av: Niclas Kvarnström, (nickv1), Verksamhetschef

Hygienrutiner – miljösmitta på Transplantationscentrum

Revideringar i denna version

Ombearbetning av tidigare rutiner utifrån specifika behov för transplantationscentrum.

Bakgrund

Transplantationscentrum vårdar immundämpade patienter som har stor risk att drabbas av infektioner. I första hand följs Socialstyrelsens föreskrifter, Vårdhandbokens och Vårdhygiens rutiner. För immundämpade patienter kan det krävas tillägg till befintliga rutiner för att skydda mot smittspridning och infektion, dessa beskrivs i denna rutin.

Syfte

Att öka medvetenheten kring hygienrutiner, vårdrelaterade infektioner och smittspridning samt att definiera områden som är extra viktiga vid vård av immundämpade patienter.

Basala hygienrutiner

Basala hygienrutiner är den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning. De ska tillämpas i all vård och undersökningsmoment och av all personal.

[Basala hygienrutiner och god hygienisk standard - Socialstyrelsen Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)
[Vårdhygien - Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#)

Vårdpersonal

Personal (läk, ssk, usk) ska inte arbeta med pågående infektion av något slag. Diskussion med respektive chef om när återgång är lämplig.

Vårdmiljön – vattenkranar – dusch – tvättställ

[Vårdhygien - Legionella, förebyggande insatser och åtgärder vid sjukdomsfall \(vgregion.se\)](#)

Det förekommer olika sorter av mikroorganismer i avloppets vattenlås. Tvättställ och miljön runt kan därför vara en potentiell smittkälla med risk för vidare spridning. Använd inte tvättstället som avställningsyta för smittrenat material då dessa bakterier kan "studsa upp" vid vattenspolning.

- Spola igenom alla kranar och duschar (vid spolning i dusch låt dörren stå öppen) enligt följande:
- Spola kallvatten i 1 min, känn med handen att det blir kallt.
- Spola varmvatten i 1 min, känn med handen att det blir varmt
- Om patienten tar dricksvatten inne på vårdsal uppmanas de att spola tills vattnet är kallt
- Efter dusch ska duschslangen hänga högt så att en avrinning av vatten sker för att motverka stillastående vatten i duschslang med bakterietillväxt som följd
- Vatten-/duschkran i allmänt utrymme spolas av kökspersonal.
- Vid dålig avrinning kontakta Västfastigheter via Weblord.

Vårdmiljön - sängar, patientbord och delat material

[Städmetoder - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)

- Vid kraftig och måttlig nedsmutsning rengör med vatten och upphandlat rengöringsmedel först (diskmedel eller tvål) och därefter med Ytdesinfektion 70+ (med tensid) på kritiska punkter t.ex. spill av blod och kroppsvätskor
- Vid låg grad av nedsmutsning rengör som ovan eller endast med Ytdesinfektion 70+
- Material utrustning som delas mellan patienter, t.ex. blodtrycksmanschetter, NEWS-vagnar, gåbord, lyftskynke, droppställning rullatorer mm. spritas av med Ytdesinfektion 70+ efter användning

Slutrengöring görs alltid mellan patienter.

Se separat dokument kring [städning och slutrengöring av vårdrum på Avdelning 139](#) samt vårdhandboken:

[Regelbunden städning - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)

Städpersonal

Avdelningen städas dagligen av Regionservice patientnära städ enligt avtal. Se separat dokument kring uppdelning mellan städpersonalens och vårdpersonalens arbetsfördelning.

Vårdmiljön - ombyggnad

[Byggarbete i Vårdmiljö - riskbedömning och förebyggande åtgärder.pdf \(vgregion.se\)](#)

- Kontakta alltid Vårdhygien i god tid inför byggarbete som ska utföras på avdelningen eller där transplanterade patienter vistas.
- Borrmaskin med dammsugare ska användas vid mindre borrarbeten.
- Inga patienter får vistas i det rum som arbetet pågår.
- Noggrann städning efter.
- Vid ombyggnad på sjukhusområdet ska transport undvikas genom byggarbetsplatsen.
- Vårdpersonal som passerat genom avspärrat byggområde skall byta kläder pga risk för mögelsporer (aspergillus)

Vårdmiljön - transport

- Vid alla sängtransporter täck med lakan.
- Lakan ska tas av i slussen vid återkomst till avdelningen.
- Transplanterad patient under första vårdtillfället ska alltid använda munskydd då de lämnar avdelningen.
- Transplanterad patient under rejektionsbehandling ska bära munskydd då de lämnar avdelningen.
- Vaktmästare får ej gå in på patientsal. Vaktmästaren meddelar personal om ankomst och vårdpersonal hämtar då ut/in patient vid transport.
- Informera vaktmästare om aktuell transportväg vid ombyggnad för att undvika passage av byggarbetsplatser.

Vårdmiljön - besökande och rond

- Viktigt att minimera antal besökare till varje patient.
- Inga storronder inne på vådrummet.
- Stora grupper med studiebesök skall ej vistas på avdelningen
- Infekterade anhöriga får ej besöka avdelningen.
- Barnvagnar och permobiler får vara inne på avdelningen, i mån av plats.

Övrigt

- Levande eller torkade blommor får ej finnas på avdelningen.
- Undvik även sidenblommor om möjligt då de är dammsamlare.
- Bordsfläktar och hårfön skall inte användas på avdelningen pga. risk för spridning av mögelsporer (aspergillus)
Rutin [Vårdhygien – Portabel fläkt och AC](#)

Arbetsgrupp

Carin Carlsson, Undersköterska, Moa Lanzén, Sjuksköterska, Aline Kåveryd Hult, Verksamhetsutvecklare, Transplantationscentrum

Länkar:

- [Basala hygienrutiner och god hygienisk standard - Socialstyrelsen Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)
- [Vårdhygien - Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#)
- [Vårdhygien - Legionella, förebyggande insatser och åtgärder vid sjukdomsfall \(vgregion.se\)](#)
- [Städmetoder - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)
- [Regelbunden städning - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)
- [Checklista - städ](#)
- [Vårdhygieniska riskfaktorer.pdf \(vgregion.se\)](#)
- [Vårdhygien – Portabel fläkt och AC](#)

Vårdhygieniska riskfaktorer för smittspridning

Patient med vårdhygieniska riskfaktorer kan innebära ökad risk för smittspridning men även ökad risk att förvärva vårdrelaterad infektion (VRI). Utvärdera riskfaktorer kontinuerligt under vårdtid.

Följsamhet till grundläggande hygienrutiner inklusive basala hygienrutiner, oavsett känd eller okänd smitta, minskar risker.

Placering av patient

- Bedöm riskfaktorernas omfattning!
- Utlandsvård?
- Infektionskänslig patient?

Bedöm även om patient kan vistas i gemensamma lokaler, ex dagrum och väntrum.

	Hud	Utsöndringar	Luftvägar	Kommunikation/ Kognitiv förmåga
Exempel på Patientrelaterade riskfaktorer	Hudskada, hudsjukdom, fjällande hud Sår: våtskande, svåråkrata, omlägningskrävande Infart: CVK, PVK, dränage, trakeostomi Utslag/blåsor i samband med feber	Diarré Kräkning, misstänkt infektiös Stomi – svårbandagerad/läckage Inkontinens – läckage KAD/Suprapubiskateter Blödning	Hosta Snuva Halsont Endotrakealtub/trakeostomi	Demens Språk-/kommunikations-svårigheter Syn- och hörselnedsättning Beteende – t.ex. stoppar leksaker i munnen
	Skadad hud innebär ökad risk både för att sprida och plocka upp smittämnen. Utslag/blåsor i kombination med feber kan vara luftburen infektionssjukdom.	Utsöndringar kan innehålla mikroorganismer som kan spridas till omgivningen.	Luftvägssekret innehåller mikroorganismer som kan spridas till omgivningen.	Nedsatt kognitiv förmåga kan innebära ökad risk att sprida och plocka upp smittämnen, särskilt i kombination med andra riskfaktorer.
Vägledning till åtgärd	Bedöm behov av eget rum/egen toalett utifrån omfattning av riskfaktorer. Instruera och/eller hjälp patient med handhygien.			
	Vid vistelse i allmänna utrymmen ska sår vara täckta. Vid misstanke om luftburen infektionssjukdom isoleras patient på eget rum.	Vid diarré och/eller misstänkt infektiös kräkning vårdas patient på eget rum med egen toalett.	Informera och ge förutsättningar för god host- och nyshygien. Vid misstanke om luftvägsinfektion vårdas patient på eget rum.	Bedöm individens förmåga att följa och förstå instruktioner. Ge anpassat stöd vid förekomst av riskfaktorer.

Vårdhygien, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

41111_Patienter.pdf 2022

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Transplantationscentrum

Innehållsansvar: Aline Kåveryd Hult, (alika3),
Verksamhetsutvecklare

Godkänd av: Niclas Kvarnström, (nickv1), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-130

Version: 9.0

Giltig från: 2026-03-09

Giltig till: 2028-03-09